

Posudek na bakalářskou práci Veroniky Cibulkové „Výuka dovedností myslet podle Edwarda de Bono“

Gabriela Seidlová Málková, Ph.D.

Práce Veroniky Cibulkové se věnuje tématu a autorovi z oblasti pedagogické psychologie, ke kterému v české literatuře prozatím neexistuje mnoho publikací. Jedná se téma výuky dovedností myslet a představení jednoho konkrétního nástroje pro jejich systematickou výuku. Autorka si pro svoji práci vybrala jednoho z nejvýznamnějších autorů, kteří se v mezinárodním kontextu zasloužili o studium a propagaci metod systematické výuky myšlení: Edwarda de Bono.

Je třeba zdůraznit, že otázky výuky dovedností myslet se v české pedagogické psychologii objevují prozatím spíše sporadicky, i když v evropském a mezinárodním kontextu se jedná o téma velice aktuální a těšící se již více než 15 let neutuchajícímu zájmu. Veronika Cibulková pravděpodobně jako první přináší v českém prostředí ucelený přehled a rozbor De Bonova díla. Jediným předchůdcem této práce by mohl být článek, který o de Bonovu dílu vyšel v časopise Lidé Města v roce 2008.

Veronika Cibulková tak nabízí přehledovou práci, jejímž nejvýznamnějším těžištěm je dle mého názoru právě prezentace a výklad původních textů a materiálů Edwarda de Bono.

Výklad textu směřuje od představení pojmového rámce dovedností myslet, přes přehled definic a výkladů psychologického pojetí lidského myšlení, k představení teorie myšlení Edwarda de Bono a jeho osobnosti až k prezentaci obsahu a principů práce s de Bonovým programem CoRT.

Za silnou stránku práce považuji práci s původními texty Edwarda de Bono a významných zahraničních autorů píšících o dovednostech myslet - což nejvíce zhodnocuje kapitola 2. 5. a 6.

Cílem předkládané práce je komparace tradičního pojetí myšlení v učebnicích psychologie a pojetí myšlení v díle Edwarda de Bona. Autorka podává přehled stěžejních modelů výkladu a pojetí myšlení v učebnicích psychologie, dochází k formulaci klíčových principů, které se v těchto modelech objevují. V další části textu pak usiluje toto tzv. tradiční pojetí myšlení porovnávat, či spíše dávat do kontrastu s pojetím myšlení u de Bona. Trochu mi v kapitole věnované „tradičnímu pojetí myšlení chybí i „tradiční pojetí vnímání, jako psychického procesu. V analytické části zaměřené na de Bona se totiž ukazuje, že de Bono pro porozumění myšlení pracuje i pojmem vnímání. Ve výkladu de Bonova pojetí myšlení není dle mého názoru dobře vysvětleno, jaký je v de Bonově pojetí vztah mezi myšlením a vnímáním- to bych prosila u obhajoby doplnit.

Na straně 29- 30 autorka nabízí stěžejní komparativní analýzu, která má naplnit cíl předkládané práce. Uvítala bych na tomto místě více „komparativní“ materiál- není zde zcela jasné, v čem spočívá odlišnost pojetí de Bona- text spíše napovídá, že nejde o odlišné pojetí myšlení u de Bona, ale o jiný úhel pohledu na stejný psychický proces. Prosila bych k obhajobě doplnit závěry ve smyslu jasně formulovaných odlišností de Bonova pojetí myšlení od myšlení tzv. tradičně chápaného.

Kapitola věnovaná rozvoji dovedností myslet podle E. de Bona působí v toku předkládané práce trochu izolovaně. Jistě by stálo za to pracovat více se závěry kapitoly 5- domnívám se totiž, že de Bonovo pojetí myšlení je totiž v podstatě vážným argumentem pro obhajobu systematické výuky myšlení. Konstatování v podkapitole 6.1.5. mi připadají nepodložená. Autorka se vůbec nevěnuje otázce užívání programů pro rozvoj dovedností myslet v Čechách, takže je velmi obtížné považovat za relevantní konstatování, že program Cort je pro české prostředí přínosný. Nedožíváme se v podstatě proč.

Z hlediska formy je práce poměrně zdařilá. Poněkud problematické se mi jeví užívání doslovných citací anglických textů pouze v jejich originálním znění- předkládaná práce je bakalářskou prací, která je celá psaná v češtině- bylo by tedy pro čtenáře jistě vstřícné kdyby doslovné citace měly i svůj překlad do českého jazyka.

Práci Veroniky Cibulkové doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení velmi dobře.

Gabriela Seidlová Málková

Hostivice 25.8.2009